

Finanšu izlūkošanas
dienests

NILL vispārējā izpratne

Ilze Znotiņa

Finanšu izlūkošanas dienesta priekšniece

Rīga, Latvija
2020. gada 29. oktobrī

Latvijas NILL riska profils

Latvija – reģionālais finanšu centrs

1. Latvija galvenokārt ir **NILL tranzitvalsts**,
2. kurā visaktīvāk notiek **NIL noslāņošanas fāze**,
3. kā rezultātā Latvijas riska profilam šobrīd atbilst **pastāvīgu* finanšu sektorā veiktu (profesionālu) NILL NN kriminālvajāšana**.

Atsevišķu predikatīvo NN gadījumā (piem., NN nodokļu jomā, vietējā korupcija un krāpšana), Latvija ir NILL izcelsmes valsts, kur notiek NIL ģenerēšanas un izvietošanas stadija, taču Latvija kā NILL galamērķa valsts ir salīdzinoši reti.

**KL 195. panta otrā vai trešā daļa
NILLTPFN likums 5. panta otrā daļa*

Latvijas budžeta un ES kopējā tirgus apdraudējums

1. Raksturīgas visas NILL stadijas, t.sk. NIL ģenerēšana.
2. Būtiskākie predikatīvie NN, kas rada NILL apdraudējumu, ir **korupcija un kukuļošana, izvairīšanās no nodokļu nomaksas, akcīzes preču un narkotisko vielu nelegāla aprīte un noziegumi pret īpašumu**.
3. Šim riska profilam visvairāk atbilst **pašlegalizācija** (apsūdzētais ir arī predikatīva NN izdarītājs) un **trešās personas veikta NILL** (lietā vismaz viena persona tiek apsūdzēta pat predikatīvā NN veikšanu (un NILL) un vismaz viena tikai par NILL), bet pastāv iespēja iztiesāt arī **autonomu legalizāciju** (apsūdzība tikai par NILL, ko citas personas labā veic trešā persona, kas nav izdarījusi predikatīvo NN).

Prioritātes NILL novēršanas un apkarošanas jomā (1/2)

Efektīva NILL apkarošana ir iespējama tikai nosakot **izmeklēšanas prioritātes**, kuru noteikšanas kritēriji var būt:

- > darījuma iespējama sasaiste ar noteikto sankciju pārkāpšanu;
- > darījuma saistība ar TF vai PF;
- > kredītiestādes atbildīgā darbinieka vai kredītiestādes kā tādas piedalīšanās darījuma nodrošināšanā;
- > PNP iesaiste darījumā;

- > darījuma iespējama veikšana organizētā grupā;
- > darījuma veids – starptautisks pārskaitījums (naudas līdzekļu tranzīts);
- > iesaistītās personas (saistītie klienti) un infrastruktūra;
- > noziedzīgi iegūtu legalizējamo līdzekļu apjoms – vairāk par 1 miljonu eiro.

Prioritātes NILL novēršanas un apkarošanas jomā (2/2)

Izaicinājumi:

1.
Kriminālprocesu izmeklēšanas prioritātes noteikšana TAI institūcijās ir atšķirīga.

2.
KNAB un IDB prioritāri būtu jāizmeklē kriminālprocesi:

- > pret amatpersonām, kuras ieņem atbildīgo stāvokli;
- > ar starptautisko elementu;
- > ja kukuļa apmērs vai iespējamie zaudējumi pārsniedz 100 000 *euro*.

3.
NMPP, ENAP, ONAP un citu VP struktūrvienību prioritāri izmeklējami kriminālprocesi:

- > ja iespējamie zaudējumi pārsniedz 100 000 *euro*;
- > ja noziegumu izdarījusi organizētā grupa;
- > ja noziedzīgu nodarījumu izdarījusi augsta kredītiestādes amatpersona;
- > ja nozieguma izdarīšanas mehānismā izmantota kredītiestādes infrastruktūra.

4.
Paaugstināta uzmanība ir jāpievērš:

- > kredītiestāžu darbībām ar finanšu instrumentiem;
- > «stand-alone» NILL, kas saistīta ar Latvijā izdarītiem NN (vērtējot atsevišķu personu ienākumiem neatbilstošu pārticību);
- > profesionālajai NILL, pievēršot uzmanību tirdzniecības starpniekiem, konsultantiem, finanšu pakalpojumu sniedzējiem.

Paralēlās finanšu izmeklēšanas

Pēc savas iniciatīvas paralēlās izmeklēšanas jāuzsāk:

- > visos gadījumos, kas ir saistīti ar lielus ieņēmumus veidojošajiem noziegumiem;
- > saistītu predikatīvu noziedzīgo nodarījumu;
- > teroristu finansēšanas gadījumos;
- > arī gadījumos, kad predikatīvais noziedzīgais nodarījums tiek izdarīts ārpus valsts jurisdikcijas.

Valstīm ir jānodrošina, ka kompetentajām iestādēm ir noteikta atbildība ātri identificēt, izsekot un sākt darbības, lai iesaldētu un aizturētu mantu, kura ir vai var būt konfiscējama vai par kuru ir aizdomas, ka tā ir iegūta, veicot noziedzīgus nodarījumus.

Finanšu izlūkošanas
dienests

Paldies par uzmanību!

